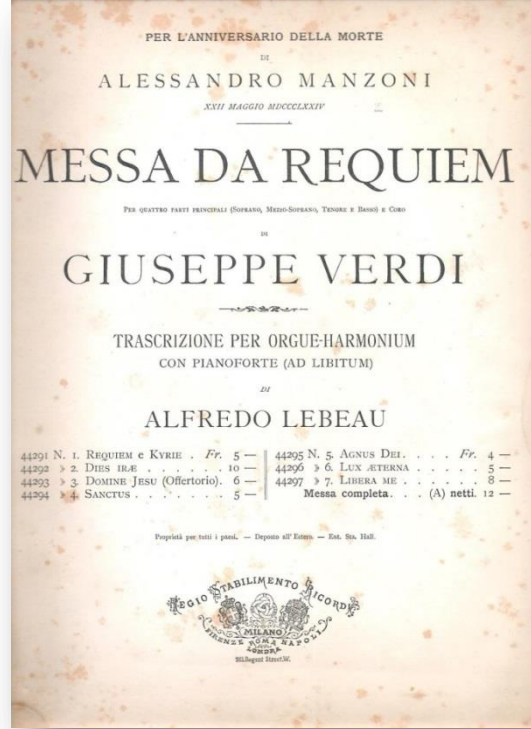

Giuseppe Verdi

Messa da Requiem

1.Requiem-Kyrie 2.Dies Irae-Tuba mirum-Mors stupebit-Liber scriptus- Quid sum miser-Rex tremendae-Recordare-Ingemisco-Confutatis-Dies Irae-Lacrymosa 3.Offertorio 4.Sanctus 5.Agnus Dei 6.Lux Aeterna 7.Libera Me

Giuseppe Verdi'nin dört solo ses, koro ve orkestra için yazdığı ünlü dini eserdir. Genellikle tüm requiem'ler arasında en başarılısı olarak tanımlanan ve kiliseden çok konser sahnesinde yorumlanmak için bestelendiği iddia edilen bu dev eser doğumunu, bir değer büyük İtalyan besteci olan Rossini'nin ölümüne borçludur. Rossini'nin 13 Kasım 1968'de Paris'te ölümü üzerine, tüm İtalyan bestecilerine çağrıda bulunan ve bu büyük kaybın anısına, tam bir yıl sonra onun yetiştiği Bologna'da seslendirilmek üzere ortak bir Requiem yazılmasını isteyen Verdi, son bölüm Libera Me'yi kendisi için düşünmüştür. Ancak diğer bestecilerin ilgi göstermelerine karşın çalışmaya bir türlü başlamamaları ve resmi makamların ilgisizliği nedeniyle bu girişim sonuçlanmamıştır. 22 Mayıs 1873'te ölen İtalyan yazar Alessandro Manzoni'yi çok takdir eden Verdi, bu kez requiem'i onun anısına 1874'te kendi tamamlamış ve beş yıl önce yazdığı Libera Me'yi son bölüm olarak esere katmıştır. Bu nedenle eser Manzoni Requiem'i olarak da anılır. "Messa per Rossini" hiçbir zaman

sunulmamıştır ve aslında 1988'e kadar gün ışığına çıkmamıştır.

İlk kez Milano'daki San Marino Kilisesi'nde, Verdi yönetimindeki 100 kişilik orkestra ve 120 kişilik koro eşliğinde, 22 Mayıs 1874'de seslendirilmiştir. Solistler arasında, Aida'nın İtalya'daki ilk yorumunda yer alan soprano Teresa Stolz, mezzosoprano Maria Waldmann'dan başka tenor Giuseppe Capponi ve bas Ormondo Maini de bulunuyordu. Kilise çevresinde kalmasına özen gösterilmesine karşın, dramatik yapısı ve solistlere verilen önemle Verdi'nin opera anlayışına da çok yakın olan requiem'in kazandığı başarı üzerine, konseler ünlü La Scala Sahnesi'ne aktarılmış; Verdi Paris, Londra (1200 kişilik koroyla) ve Viyana gibi Avrupa'nın önemli müzik merkezlerinde turnelere çıkmıştır.

Verdi, 95 dakikayı aşan bu eserini yedi bölüme yirmiştir. Bunların içinde ikinci bölüm Dies Irae 40 dakikayı geçen süresiyle en uzun bölümdür. Requiem'in metni, sözleri açısından Mozart'ın Requiem'iyle aynıdır. Yalnız ek olarak son bölüm olan Libera Me'yi içerir. Requiem'in belli bir

tonalitesi yoktur. La minör başlangıçla Do minör son arasında karşıt onlar özgürce değerlendirilir.

1.bölüm Requiem ve Kyrie'de ilk bölme "Requiem aeternam" ağırca (andante) tempoda sürdünli yaylı çalgılar eşliğinde çok hafif başlar. Koro duayı kesik biçimde, fısıldar gibi söyler; soprano devam eder. Daha sonra koro, çalgılar katılmadan, solo soprano eşlik eder ancak tam Lux (ışık) sözcüğü geçerken tonalite aydınlığı belirtmek ister gibi Majör tona dönüşür. Karanlık-aydınlık, minör-majör karşıtlığı böylece bu romantik eserin özelliklerinden biri olarak daha ilk sayfalarda belirir. Saf dinsel stildeki "Te devet Hymnus – Duayı aldığı yerde" eşliksiz, güçlü erkek sesleriyle başlar ve acı bir şekilde Kyrie'ye bağlanır. Değişerek söylenen dört solo ses ve koroya giren bu bölmede daha sonra kemanlar zarif cümlelerle duayı yansıtır.

2.bölüm "Dies Irae-Hüküm Günü" güçlü dört orkestra vuruşuyla başlar. Tempo çabuk ve heyecanlıdır (Allegro agitato). Fransisken ragibi Thomas Celani tarafınan 1260'ta yazıldığı öne sürülen Dies Irae metnini Michalangelo (1475-1564) Vatikan'daki ünlü Sistine Kilisesi'nin altarındaki son hüküm freskiyle 1535'te canlandırmıştır. Tüm eleştirmenler, metnin en başarılı müzikal anlatımını Veri'nin gerçekleştirdiği ve bu freski anımsattığı konusunda fikir birliğindedir. Verdi bu bölümde orkestrayı zenginleştirmiş, trompet, trombon, tuba ve bas davulu partisyona eklemiştir. Freskin üzerindeki dört tonozu anımsatan dört vuruştan sonra orkestra fırtına gibi gelişir. Koronun kromatik bir çığlık gibi yükselişi, günahkarların dramatik sembolüdür. Trompet seslerinin uzaktan gelen yankısı, yeniden dirilişi çağırır gibidir. Yine yükselen (crescendo) sesle güçlü koro bölmesine geçilir: "Tuba mirum-Boru çağırısı" dünyanın tüm mezarlarında duyulacak ve ölümler ayağa kalkacaktır. Çok hızlı olmayan (Molto meno mosso) tempodaki "Mors stupebit - Ölüm ve doğa şaşkınlıkla ayağa kalkacak" bölümünde çekingen ve kesik (staccato) motif eşliğindeki solo bas keskin bir kontrastı yansıtır. Ölümün uyuşukluğu pesleştirilmiş akortlu büyük davul ve pizzicato kontrbaslarla canlandırılır. Mezzosopranonun söylediği "Liber scriptus proferetur - Yazılı kitapta tümüyle belirtilmiştir" bölümü ihtiraslı ve etkili bir şarkıya dönüşür. Bu arada üfleme çalgıların parlak Majör tondaki duyurusu ve solistin son sözlerinden sonra Dies Irae'nin girişindeki koronun ürkütücü çığılığı duyulur. Bunu izleyen duygulu ve ağır (Adagio) üçlü, soprano, mezzo ve tenordan oluşur. Günahkarların suçluluklarını anlata "Quid sum miser – Ne söyleyeyim ben zavallı" özellikle klarinetlerin eşliği ve solo fagotun figürleriyle de ilgi çeker. Son, eşliksiz tekrardan sonra koro ve

orkestranın bas seslerle egemenliği diğer bölme "Rex tremendae majestatis – Uluların haşmetli kralı"nın ilan eder. Dört solist ve koro, sonraki melodik ve dört sesin ustaca örüldüğü "Salve me – Kurtar beni" yakarışını, kesin bas ritmini temel alarak yansıtır. Sesten sese geçen, sonra da bir bütün olarak güçlü şekilde işlenen dua, büyük bir duygusal an yaratır ve sakin şekilde sona erer. "Recordare Jesu pie – Hatırla şefaatli İsa" soprano ile mezzosopranonun bir önceki bölmeyle aynı tempoda (Adagio maestoso) olan lirik bir düetidir. Sonraki iki kadanstan sonra, etkili tenor solosu "Ingemisco tamquam reus – Suçumu inleyerek anlatıyorum" da özellikle "Qui mariam absolvistis" bölümü büyük bir esin zenginliği sergiler. Bu arya, parlaklığı ve lirik etkisi yanısıra obuanın pastoral havadaki eşliğiyle de ilgi çeker. Andante (ağırca) tempoda başlayan "Confutatis maledictus flammis – Lanetlenmişler alevlere teslim edildiğinde" ise bas solo partisiyle seçkinleşir. Orkestranın alevleri yansıtan canlı yorumu, bu cehennem anlatımını güçlendirir. Sonda, hemen bağlı olarak giren dört orkestra vuruşundan sonra Dies Irae'nin korku verici havasını koro yineler. "Lacrymosa dies illa – O ağlama günü" daha ağır (Largo) tempoda, mezzosopranonun gösterişten uzak, sade girişleriyle başlar. Diğer solistler ve koro da katılır. Değişik tonalitedeki Amen ile biten güçlü (forte) duadan sonra Verdi, bölümü çok yumuşak bir orkestra finaliyle kapatır.

3.bölüm "Offertorio – Adak" kısa bir orkestra girişleriyle açılır. Dört solistin söylediği "Domine Jesu" bölümünde solo soprano eşlik eden iki solo keman, sevimli ana temayı ustalıklı duyurur. Orkestranın tınısı karanlıktan ışığa ulaşır. Diğer Requiem bestecilerinin aksine Verdi, "Quam olim Abrahae – İbrahim'e daha önce söz verdiğin gibi" bölümünde füg geleneğine uymaz. Temayı dört soliste, bir-iki mezür arayla, oktavlarla benzetim (imitation) yoluyla verir. Tenorun lirik anlatımla ön plana çıktığı (Hostias et preces – Kutsanmışlar ve övgüler)de diğer solistlerin katılımından sonra, son sözcüklerde, parlak ve tizçıkışıyla soprano belirgindir.

4.bölüm, çabuk (Allegro) tempodaki "Sanctus – Kutsal" ise çifte koro için füg şeklinde bestelenmiştir. Trompet fanfalarıyla, herkesin katıldığı güçlü Sanctus çağırısıyla girer. Füg'ü çifte koronun soprano partileri belirler. Aynı tema üzerine söylenen Benedictus'tan sonra, tahta üfleme çalgıların staccato eşliğindeki "Hosanna – Şükür" çağırısı füg'ü sona erdirir; göklere çıkarmış gibi orkestra üzerinde yükselir, parlak ve güçlü şekilde biter.

Ağırca (Andante) tempoda doprano ve mezzosopranonun eşliksiz olarak bir oktav aralıkla

duyurduğu 5. bölüm “Agnus Dei – Tanrının kuzusu”nun girişi, sanki yeniden yeryüzüne dönüşü yansıtır. Bu giriş oro tarafından tekrarlanırken armoniyi zenginleştiren orkestra özellikle klarinet, fagot, yaylı çalgılar tarafından desteklenir. Üçüncü tekrarda ise iki soliste (ileride Brahms’ın 4. Senfoni’sinde kullanacağı gibi) üç flütün ilginç eşliği de dikkat şeker.

6.bölüm “Luxd Aeterna – Ebedi Işık” esere mistik bir hava verir. Finale saklanan sopranonun katılmadığı, mezzosopranonun açtığı bölümde diğer iki solist, zaman zaman eşiksiz biçimde, ölüm korkusunun giderilmesini yansıtır. Yaylı çalgıların tremolo efekti, bakır üfleme çalgıların ferahlatıcı tınısı ve iki flütün kadansı bu havayı pekiştirir. Solo bân açtığı “Requiem Aeternam – Ebedi Huzur” bölümünde lirikleşen müzikte “Ebedi Işık”

(Soprano) ile “Huzur” (Bas)ı birbirine yaklaştırmakta tenor da rol alır.

7. ve son bölüm “Liber Me – Kurtar Beni” de yeniden dramatik anlatıma, ölüm korkusuna dönülür. Kilisede, genel olarak mes bittikten sonra, tabut önünde yapılan dua olan Liber Me’yi Verdi, çok daha önce Rossini için bestelemiştir. Bu bölümde solist soprano egemendir. Sopranonun heyecanlı girişi, koronun mırıldanarak dua gibi söylediği tekrarlarla desteklenir. Yine set ve güçlü akor vuruşlarıyla duyurulan Dies Irae koronun çığıyla başlar. Bölüm, Requiem Aeternam ile sakinleşir. Sonra Liber Me, tüm orkestra eşliğinde füğ şeklinde tekrarlanır. Eser resitatif bir dua gibi çok hafif sona erer.

Süre 96’

- Aktüze İ. Müziği Okumak. Cilt 5. Pan Yayıncılık. Nisan 2003.
- [http://imslp.org/wiki/Requiem_\(Verdi,_Giuseppe\)](http://imslp.org/wiki/Requiem_(Verdi,_Giuseppe))
- Michelangelo, Sistine Chapel ceiling, 1508-12 (Vatican)
<https://www.youtube.com/watch?v=PEE3B8Fsuc0#t=96>
- Verdi "Messa da Requiem" Karajan -- Tomowa-Sintow -- Baltsa -- Carreras -- van Dam 1984
<https://www.youtube.com/watch?v=RGhfl2Ly6s>
- Verdi: Messa di Requiem- Abbado, Scotto, Horne, Pavarotti, Ghiaurov Roma 1970
<https://www.youtube.com/watch?v=L-n1zucCrSc>
- Giuseppe Verdi: Requiem @ The BBC Proms 2011
<https://www.youtube.com/watch?v=QrYy2UC4MLQ>

Work Title	Requiem
Alternative Title	Messa da Requiem
Composer	Verdi, Giuseppe
Movements/Sections	7 sections
1. Introit - Kyrie (chorus, soloists)	
2. Sequence:	
• Dies irae (chorus)	
• Tuba mirum (chorus)	
• Mars stupebit (bass)	
• Liber scriptus (mezzo-soprano, chorus* - chorus only in first version)	
• Quid sum miser (soprano, mezzo-soprano, tenor)	
• Rex tremendae (soloists, chorus)	
• Recordare (soprano, mezzo-soprano)	
• Ingemisco (tenor)	
• Confutatis (bass, chorus)	
• Lacrimosa (soloists, chorus)	
3. Offertory (soloists):	
• Domine Jesu Christe	
• Hostias	
4. Sanctus (double chorus)	
5. Agnus Dei (soprano, mezzo-soprano, chorus)	
6. Communion (mezzo-soprano, tenor, bass):	
• Lux aeterna	
7. Liber me (soprano, chorus):	
• Liber me	
• Dies irae	
• Requiem aeternam	
• Liber me	
Year/Date of Composition	1874, rev.1875
First Performance	1874-05-22 in Milan. San Marco (original version) Soli, chorus and orchestra; Giuseppe Verdi (conductor) 1875 in London. Albert Hall (revised version)
First Publication	1874
Language	Latin
Dedication	In memory of Alessandro Manzoni
Average Duration	85-90 minutes
Piece Style	Romantic
Instrumentation	Vocal soli and Mixed Chorus with Orchestra Soprano, Mezzo-soprano, Tenor, Bass; 8-part chorus 3 flutes (3rd also piccolo), 2 oboes, 2 clarinets, 4 bassoons 4 horns, 8 trumpets, 3 trombones, ophicleide (tuba) timpani, bass drum, strings

